

Η συνέχεια από τη σελίδα 23

όσους συμμετείχαν να σταθούν με τα χέρια ψηλά μέχρι το βράδυ, ενώ έστειλαν και είκοσι περίπου από αυτά τα άτομα σε στρατόπεδα συγκέντρωσης. Κάποια δεν επέστρεψαν.

Για πρώτη φορά η επέτειος γιορτάστηκε επίσημα στις 28 Οκτωβρίου 1944 με παρέλαση ενώπιον του πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου.

Διάγγελμα του Ιωάννη Μεταξά προς τον ελληνικό λαό (28-10-1940)

Προς τον ελληνικόν λαόν,
Η στιγμή επέστη που θα αγωνισθώμεν διά την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος, την ακεραιότητα και την τιμήν της. Μολονότι επεδείξαμεν την πλέον αυστηράν ουδετερότητα και ίσπν, προς όλους, η Ιταλία μη αναγνωρίζουσα εις ημάς το δικαίωμα να ζώμεν ως ελεύθεροι Έλληνες μου εξήτησεν σήμερον την 3ην πρωινήν ώραν, την παράδοσιν τμημάτων του εθνικού εδάφους κατά την ιδίαν αυτής βούλψιν ότι προς κατάληψιν αυτών η κίνησις των στρατευμάτων της θα ήρχιζε την 6ην πρωινήν. Απήντησα εις τον Ιταλόν Πρόεβυν ότι θεωρώ και το αίτημα αυτό καθ' εαυτό και τον τρόπον με τον οποίον γίνεται τούτο ως κήρυξιν πολέμου της Ιταλίας κατά της Ελλάδος.

Έλληνες, τώρα θα αποδείξωμεν εάν είμεθα άξιοι των προγόνων μας και της ελευθερίας, την οποίαν μας εξσφάλισαν οι προπάτορές μας. Όλον το Έθνος ας εγερθή σύσσωμον, αγωνισθήτε διά την Πατρίδα, τας γυναίκας, τα παιδιά σας, και τας ιεράς μας παραδόσεις.

Νυν υπέρ πάντων ο αγών

Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως

Ιωάννης Μεταξάς

Διάγγελμα του Βασιλιά Γεωργίου Β' προς τον ελληνικό λαό (28-10-1940)

Πρός τόν ελληνικόν λαόν,
Ό πρόεδρος τής Κυβερνήσεως άνήγγειλε πρό όλίγου υπό ποίους όρους ήναγκάσθημεν να κατέλθωμεν εις πόλεμον κατά τής Ιταλίας, έπιβουλευθείσης την ανεξαρτησίαν τής Ελλάδος.

Κατά την μεγάλην αυτήν στιγμήν είμαι βέβαιος, ότι κάθε Έλληνα και κάθε Έλληνισ θά

επιτελέση τó καθήκον μέχρι τέλους και θά φανή άντάξιος τής ένδόξου ήμών ιστορίας. Με πίστιν εις τόν Θεόν και εις τά Πεπρωμένα τής φυλής, τó Έθνος σύσσωμον και πειθαρχούν ως είς άνθρωπος θά άγωνισθή υπέρ βωμών και έστιών μέχρι τής τελικής νίκης. Έν τοίς άνακτόροις τών Άθηνών τή 28η Όκτωβρίου 1940

Γεώργιος Β'

Μήνυμα Αρχιεπισκόπου Αθηνών προς τον ελληνικό λαό (28-10-1940)

Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά
Η Α.Μ. ο Βασιλεύς και ο πρόεδρος της εθνικής ημών κυβερνήσεως καλούν ημάς πάντας ίνα αποδυθώμεν εις Άγιον υπέρ Πίστεως και Πατρίδος αμυντικόν αγώνα. Η Εκκλησία ευλογεί τα όπλα τα ιερά και πέποιθεν ότι τα τέκνα της Πατρίδος ευπειθή εις το κέλευσμα Αυτής και του Θεού θα σπεύσουν εν μιά ψυχή και καρδιά ν' αγωνισθούν υπέρ βωμών και εστιών και της Ελευθερίας και τιμής και θα συνεχίσουν ούτω την απ' αιώνων πολλών αδιάκοπον σειράν των τιμίων και ενδόξων αγώνων και θα προτιμήσουν τον ωραίον θάνατον από την άσχημον ζώνη της δουλείας. Και μη φοβούμεθα από των αποκτεινόντων το σώμα, την δε ψυχήν μη δυναμένων αποκτείναι, ας φοβούμεθα δε μάλλον τον δυνάμενον και ψυχή και σώμα απωλέσαι. Επιρρίψωμεν επί Κύριον την μέριμναν ημών και Αυτός θα είναι βοηθός και αντιλήπτωρ εν τη αμύνη κατά της άδικου επιθέσεως των εκθρών. Ούτοι εν άρμασι και ούτοι εν ίπποις, ημείς δε εν ονόματι Κυρίου του Θεού και εν τη γενναιότητι και ανδρεία μεγαλυθησόμεθα.

Η χάρις του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού και η αγάπη του Θεού και Πατρός είν ματά

Τσώρτσιλ: Ο τρόπος κατά τον οποίον ο ελληνικός λαός, υπό την ανταξίαν αυτού ηγεσίαν σας, αντιμετώπισε τους κινδύνους και τας προκλήσεις των τελευταίων μηνών, προκαλεί τον θαυμασμόν του Βρετανικού λαού διά την Ελλάδα.

πάντων ημών.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Χρύσανθος.

Ημερήσια Διαταγή Αρχιστράτηγου (28-10-1940)

Η Α.Μ. ο Βασιλεύς και η Εθνική Κυβέρνησις μου ενεπιστεύθησαν την αρχηγίαν του Στρατού.

Αναλαμβάνων αυτήν, καλώ τους Αξιωματικούς και οπλίτας του Ελληνικού Στρατού εις την εκτέλεσιν του υψίστου προς την Πατρίδα καθήκοντος με την μεγαλυτέραν αυταπάρνησιν και σταθερότητα. Ουδείς πρέπει να υστερήσει.

Η υπόθεσις του αγώνος, τον οποίον μας επέβαλεν ο ακαλίνωτος ιμπεριαλισμός μιας Μεγάλης Δυνάμεως, η οποία ουδέν είχε ποτέ να φοβηθή από ημάς, είναι η δικαιοτέρα υπόθεσις, την οποίαν είναι δυνατόν να υπερασπισθή ένας Στρατός. Πρόκειται περί αγώνος υπάρξεως. Θα πολεμήσωμεν με πείσμα, με αδάμαστον εγκαρτέρησιν, με αμείωτον μέχρι τελευταίας πνοής ενεργητικότητα. Έχω ακράδαντον την πεποίθησιν ότι ο Ελληνικός Στρατός θα γράψη νέας λαμπράς σελίδας εις την ένδοξον ιστορίαν του Έθνους. Μή αμφιβάλλετε ότι τελικώς θα επικρατήσωμεν με την βοήθειαν και την ευλογίαν του Θεού και τας ευχάς του Έθνους. Έλληνες Αξιωματικοί και οπλίται φανήτε ήρωες!

Αρχιστράτηγος Αλέξανδρος Παπάγος

Τηλεγράφημα Τσώρτσιλ προς Ι. Μεταξά (28-10-40)

Προς Πρωθυπουργόν Ελλάδος κ. Ι. Μεταξά

Λονδίνο 28 Οκτωβρίου 1940

Αι απειλαί και αι εκφοβιστικάί προσπάθειαι της Ιταλίας απεδείχθησαν ανίσχυροι προ του πρέμου θάρρους σας. Δι' ο και προσέφυγεν αύτη εις απρόκλητον επίθεσιν κατά της πατρίδος σας, αναζητούσα εις αβασίμους κατηγορίας την δικαίωσιν της επαισχύντου πράξεώς της. Ο τρόπος κατά τον οποίον ο ελληνικός λαός, υπό την ανταξίαν αυτού ηγεσίαν σας, αντιμετώπισε τους κινδύνους και τας προκλήσεις των τελευταίων μηνών, προκαλεί τον θαυμασμόν του Βρετανικού λαού διά την Ελλάδα. Αι μεγάλοι αρεταί του ελληνικού λαού θα τον στηρίξουν και κατά την παρούσαν δοκιμασίαν.

Θα σας παράσχωμεν πάσαν δυνατήν συνδρομήν, θα πολεμήσωμεν μαζί σας τον κοινόν εκθρόν και μαζί θα μοιρασθώμεν την νίκην μας.

Ουϊνστον Τσώρτσιλ

Αποδίδοντας πιστά το κλίμα της ημέρας, ο Γεώργιος Βαφόπουλος γράφει: «Ήταν το πρωί της Κυριακής της 27ης Οκτωβρίου 1940. Κι ακούσθηκε ο λόγος του δημάρχου [Θεσσαλονίκης] βαρύς, με φανερούς υπαινιγμούς για τον εκθρό, που δεν κατονομαζόταν, που ήταν όμως γνωστός, που τον ψιθύριζαν τα χείλη του κόσμου... Κι η καρδιά μου σφιγγόταν από την αναμονή της ενδεχόμενης συμφοράς, και δάκρυα για τη μοίρα του τόπου μου...».

